

Jüri Koort
Riigimetsa Majandamise Keskus
jyri.koort@rmk.ee

Teie 10.01.2023 nr 3-2.1/2023/156

Meie 06.02.2023 nr 7-9/23/579-2

Keskkonnaameti Adula-Puujala-Oja metsaparandusobjekti seisukoht

Soovite Keskkonnaameti seisukohta Adula-Puujala-Oja metsaparandusobjekti rekonstrueerimise projekteerimiseks. Lähteülesande kohaselt plaanitakse maaparandusehitiste rekonstrueerimine kokku ligikaudu 2397 hektaril või mahus, mis tagab projektalal olevate maaparandusehitiste toimimise.

Projekteerimisel palume arvestada järgnevaga:

1. Projektiala naabruses asub Parika looduskaitseala, mis kuulub Parika loodusala ja linnualana Natura kaitsealade võrgustikku. Ala kaitse eesmärgiks on mh must-toonekure kaitse. Projektiala kagunurgas asub lisaks Kiviaru must-toonekure püsielupaik, mis kuulub Natura võrgustikku Võrtsjärve linnuala ja Kiviaru loodusala. Must-toonekure kaitse tegevuskava kava kohaselt võib liigi toitumisala ulatuda pesapuust enam kui 20 km kaugusele, seega asub kogu projektiala potentsiaalselt must-toonekure toitumisalas ning seetõttu tuleb projekteerimisel lähtuda must-toonekure kaitse tegevuskavas¹ (lk 50) ning Põllumajandus- ja Toiduameti juhendmaterjalides *Leevendusveekogude rajamine metsaaladele kraavitamise mõjude leevendamiseks ja olulised leevendusvõtted vee-elustiku säilimiseks kraavide rajamisel ja rekonstrueerimisel*² toodud juhistest.
2. Projektialal asuvates kaitstavate liikide püsielupaikade sihtkaitsevööndites kuivendustööde tegemine võib kaasa tuua kaitse eesmärkide kahjustamise, mistõttu ei ole tööd sihtkaitsevööndites lubatud.
3. Püsielupaikade piiranguvööndites ja kaitstavate liikide elupaikades väljaspool püsielupaiku palume töid samuti vältida või äärmisel vajadusel piirduda voolutakistuste eemaldamisega.
4. Looduskaitseseaduse § 55 lõikes 6¹ sätestatu kohaselt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Sellest tulenevalt ning asjaolust, et alal ja selle naabruses pesitseb mitmeid häirimisele väga tundlikuid kaitstavaid linnuliike, kelle pesitsusperiood ei lange kokku enamlevinud liikide pesitsusperioodiga (milleks loetakse ajavahemikku 15. märtsist kuni 31. juulini), palume kogu alal raie- ja muud mürarikkad tööd kavandada ajavahemikule 1. septembrist kuni 14. märtsini, v.a metsise elupaigas väljaspool püsielupaika, kus liigi häirimise vältimiseks tuleks tööd lõpetada juba 1. veebruariks.
5. Alale jäävate III kaitsekategooria seene- ja taimeliikide kasvukohtade, vääriselupaikade ja Natura elupaikade naabruses tuleb vältida kuivenduse mõju suurendamist ning piirduda sõltuvalt olukorrast voolutakistuste eemaldamise või kraavide hooldamisega.

¹ leitav <https://keskkonnaamet.ee/media/714/download>

² leitavad <https://pta.agri.ee/media/2922/download> ja <https://pta.agri.ee/media/2923/download>

Lisaks tuleb arvestada, et projektialale jäävad mitmed veekogud: Adula oja³, Vaheoja⁴, Kõveroja⁵, Tusti oja⁶, Jamsu oja⁷, Oorgu oja⁸, Lokuta kraav⁹ ja Puujala kraav¹⁰. Seejuures Puujala kraavi Eesti looduse infosüsteemis (EELIS) registreerimine on hetkel menetluses. Juhime tähelepanu, et eelpool loetletud veekogude nimekiri ei pruugi olla täielik ning projekti alale võib teisi veekogusid jääda.

Adula oja, Kõveroja ja Tusti oja suubuvad Tänassilma jõkke¹¹, mis selles lõigus kuulub veekogumisse Tänassilma Ärna jõest suudmeni¹². Pinnavee ja põhjavee seisundi interaktiivse kaardi¹³ alusel oli veekogumi Tänassilma_2 koondseisund 2021. aastal halb, seejuures ökoloogiline seisund oli kesine ja keemiline seisund halb. Mittehea ökoloogilise seisundi põhjuseks on märgitud, et põhjus on teadmata, varasemast väga aeglane vool, jääkreostus ja ebasobiv seirekoht. Loodusliku survena on toodud erakordselt väike lang. Keemilist seisundit seirati viimati 2020. aastal ning mittehea näitajana on välja toodud elavhõbeda sisaldus kalas.

Adula oja kuulub veekogumisse Adula¹⁴, mille seisundit ei ole seiratud, kuid koondseisund on hinnatud heaks. Kavandatava projekti piirkond jääb lisaks veekogumite Tänassilma_2 ja Adula valgaladele ka veekogumi Oiu¹⁵ valgalale. Veekogumi Oiu seisundit ei ole samuti seiratud, koondseisund on hinnatud heaks. Kehtivas Ida-Eesti vesikonna veemajanduskavas 2022-2027¹⁶ on kõigi kolme nimetatud veekogumi seisund märgitud heaks ning meetmeprogrammi lisas 1 „Meetmetabelid“ puuduvad nimetatud veekogumitega seotud tegevused.

Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027 kohaselt on maaparandussüsteemid oluline koormus veekogumi seisundile. **Maaparandussüsteemide toimimise ja veekaitse eesmärkide vahel tuleb leida tasakaal, et põllu- ja metsamaad saaksid piisavalt kuivendatud, aga samal ajal ei kahjustaks hooldus- ja arendustegevused oluliselt eesvooludeks olevate looduslike veekogumite ökosüsteeme.** Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027 kohaselt tuleb maaparandushoiutööde tegemise käigus jälgida, et ei takistata veevoolu maaparandussüsteemis ega kahjustata keskkonnaseisundit, maaparandussüsteemi või selle toimimist.

Veekogu kalda või ranna erosiooni ja hajuheite vältimiseks on veekogu kaldal või rannal veekaitsevöönd¹⁷. Veekaitsevööndi ulatused on toodud veeseaduse § 118 lõikes 2. Palume arvestada, et maaparandussüsteemi eesvoolusid loetakse samuti veekogudeks, mille veekaitsevööndi ulatus sõltuvalt valgala suurusest on üks meeter või kümme meetrit¹⁸.

Juhime tähelepanu, et veekaitsevööndis on keelatud ehitamine, välja arvatud juhul, kui see on kooskõlas veekaitsevööndi eesmärgiga ning looduskaitseaduse §-s 34 sätestatud ranna- ja kaldakaitse eesmärkidega¹⁹. Samuti on veekaitsevööndis keelatud pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuheidet²⁰. Projekteerimisel

---

³ Registrikood VEE1019800

⁴ Registrikood VEE1020200

⁵ Registrikood VEE1019700

⁶ Registrikood VEE1019600

⁷ Registrikood VEE1019900

⁸ Registrikood VEE1020100

⁹ Registrikood VEE1020000

¹⁰ Registrikood VEE1019601

¹¹ Registrikood VEE1018000

¹² Veekogumi kood 1018000_2, veekogumi lühike nimi Tänassilma_2

¹³ leitav <https://kaur.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=fd27acd277084f2b97eee82891873c41> 17.01.2023

¹⁴ Veekogumi kood 1019800_1

¹⁵ Veekogumi kood 1020500_1

¹⁶ leitav <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027#meetmeprogrammi-doku>

¹⁷ Veeseadus § 118 lg 1

¹⁸ Veeseadus § 118 lg 2 p 2 ja 3

¹⁹ Veeseadus § 119 p 5

²⁰ Veeseadus § 119 p 6

tuleb arvestada veekaitsevööndi eesmäärke ning kavandada töid veekaitsevööndit võimalikult vähe mõjutaval viisil.

Kuna tegemist on maaparandusobjektide rekonstrueerimisega, siis ei ole veekaitsevööndis puu- ja põõsarinde raie teostamiseks Keskkonnaameti nõusolek vajalik²¹. Samuti ole maaparandussüsteemi ehitamiseks ja maaparandushoiutöödeks vajalik vee erikasutuse keskkonnaluba²².

Et vältida projekti teostamisel kahjulikke mõjusid veekogudele, tuleb:

- Tööde teostamise käigus maksimaalselt vältida heljumi teket ja levikut veekogudes ning töid teostada võimalusel madalveeperioodil. Soodsate tingimuste korral võib heljum kanduda küllaltki kaugele. Heljumi edasikandumise vältimiseks kasutada näiteks tõkkekardinaid, settepuudureid jms.
- Masinate hooldustöid ja tankimist ei tohi teha ebatasasel pinnasel ja veekogule lähemal kui 10 meetrit, keelatud on kütte- ja määrdeainete sattumine vette ja pinnasesse.
- Tööd katkestada valingvihmade korral, et vähendada võimalikku heljumi ja setete levikut veekogudes ning erosiooniohtu kaldal.
- Setete ja süvenduspinnase maismaale paigutamisel seda teha viisil, mis välistab nende (tagasi) valgumise veekogusse.

Tänassilma jõgi läbib (~3 km kaugusel) ja suubub Võrtsjärve hoiualale (Viljandi)²³, mis kuulub Natura 2000 võrgustikku kui Võrtsjärve linnuala²⁴ ja loodusala²⁵. Kraavitamise tagajärjel suureneb toitainete, metallide ning setete kontsentratsioon metsakuivendusobjektist allavoolu jäävates veekogudes ning seetõttu on maaparandussüsteemidel kumuleeruv koosmõju Tänassilma jõe veekvaliteedile ja seeläbi Võrtsjärve hoiuala kaitse-eesmärkidele.

Kokkuvõtvalt, projektialal ja selle naabruses asub mitmeid kaitstavaid loodusobjekte, mistõttu tuleb põhjalikult kaaluda kuivendustööde vältimatust ja ulatust ning kavandada üksnes tööd, mille puhul on välistatud oluline ebasoodne mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja Natura 2000 võrgustiku aladele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Märt Holtsmann
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

looduskaitse valdkond
Stella Miil 5694 9023
stella.miil@keskkonnaamet.ee

veevaldkond
Margit Lillemaa 5696 3006
margit.lillema@keskkonnaamet.ee

---

²¹ Veeseadus § 119 p 2

²² Veeseadus § 188 lg 1 p 4

²³ Registrikood KLO2000173

²⁴ Registrikood RAH0000104

²⁵ Registrikood RAH0000267